

ПРЕС КЛИПИНГ

25. фебруар 2019.

НАСЛОВИ

САЗНАЈЕМО Из јавног сектора за три године отишло скоро 30.000 људи, а ево одакле НАЈВИШЕ(стр.3)

Боље да млади раде „на даљину” него далеко од куће(стр.4)

НОВИ ЗАКОН Споран дозвољени проценат радника на лизинг(стр.5)

ЖРТВЕ ТРАНЗИЦИЈЕ Србијом „лута” око 18.000 бескућника(стр.6)

Радници Катастра прете новим штрајком ако им се не увећају плате(стр.8)

САЗНАЈЕМО Из јавног сектора за три године отишло скоро 30.000 људи, а ево одакле НАЈВИШЕ

Н. Говоруша

У периоду од 2015. до 2018. године број запослених у Србији је порастао за 156.250 радника. Ипак, у тој статистици постоји и један негативни тренд - запослених у јавном сектору је мање за 29.102 у поменом периоду, сазнаје "Блиц".

Запослених у јавном сектору 2015. било је 635.220, а сваке године године тај број се смањивао, па је на крају године за нама било 606.118 радника у јавном сектору.

Будући да се јавни сектор дели на јавна предузећа и буџетске кориснике, занимљиво је посматрати где је дошло до највећег смањења.

Према подацима које је "Блиц" добио у посед, број буџетских корисника је смањен у поменутом периоду за 12.560 радника, од тога највише у администрацији на нивоу државе - 5.715 радника мање него 2015. године. Велики број, њих 5.111 је отишао са позиција у државним здравственим установама, док је број у просвети смањен за 2.806 наставника, учитеља, професора и помоћних радника.

	2015	2016	2017	2018	2018-2015
УКУПНО РЕГИСТРОВАНИХ ЗАПОСЛЕНИХ	1.896.296	1.920.679	1.977.358	2.052.546	156.250
Ван јавног сектора	1.261.076	1.298.861	1.364.474	1.446.428	185.352
Јавни сектор	635.220	621.818	612.884	606.118	-29.102
Јавна предузећа	165.307	159.745	152.606	148.766	-16.541
Јавна државна предузећа	97.264	95.524	90.665	87.793	-9.471
Јавна локална предузећа	68.044	64.222	61.941	60.972	-7.072
Буџетски корисници	469.913	462.073	460.278	457.353	-12.560
Администрација - сви нивои	165.477	161.607	161.872	160.833	-4.644
Администрација - ниво државе и аутономне покрајине	138.386	134.987	133.473	132.671	-5.715
Администрација - ниво локалне самоуправе	27.091	26.619	28.399	28.162	1.071
Здравствени и социјални рад	154.714	152.798	150.493	149.603	-5.111
Образовање и култура	149.723	147.668	147.913	146.917	-2.806

Ипак, највећи број људи отишао је из јавних предузећа. За три године колико је било мерење, јавна предузећа је напустило 16.541 радник и то 9.471 запослени из јавних државних предузећа и 7.072 радника из јавних локалних предузећа.

Све ово је директна последица одлуке државе о забрани запошљавања у јавном сектору која је ступила на снагу пре неколико година. С тим у вези могло би се рећи да је рационализација успешна. То отвара питања и које би могле бити мане и предности одваквог смањења запослених у јавном сектору, али и шта још могу бити разлози за смањење поменутог броја.

- Добра вест је да је смањен број запослених, али и то доста зависи од тога у ком сектору је дошло до смањења. Сведоци смо да смањење у здравству није добро, јер сваке године велики број здравствених радника одлази у иностранство због бољих услова рада. Такође, доста возача јавних градских предузећа одлази, али њих можемо лакше да надокнадимо, док за формирање само једног доктора треба много времена - објашњава економиста и професор на Економском факултету Љубодраг Савић.

Он додаје да је рационализација на појединим местима била неопходна, али да је исто тако потребно нека места попунити стручним кадром, какви су на пример послови инспектора.

- Велики део тог смањења су одласци људи у пензију и то се третира као смањење броја кадра у укупном збиру, док су на њихова места долазили људи са привремено повременим уговорима - наводи Савић и додаје да је након овог смањења потребно да држава подвуче црту и сада ове

одласке искористе добро за попуњавање онога што треба и обезбеђивања бољих услова за оне који остају како квалитет услуга не би опао са одласком кадра.

ПОЛИТИКА ONLINE

Боље да млади раде „на даљину” него далеко од куће

Аутор: В. Вучинић

Немачка и даље важи за главну дестинацију нове генерације гастарбајтера

Док многи млади људи пакују кофере и одлазе одавде не би ли у иностранству нашли посао и започели „нови живот”, многе компаније које послују у Србији тешко проналазе нове запослене. Бојан Шћепановић, директор Менаџмент центра Београд, тврди да је више разлога за то.

– С једне стране, имамо трајно исељавање из Србије и процене говоре да је чак 35.000 оних који годишње трајно пронађу другу дестинацију за живот. Према овоме, Србија није изузетак, јер исти проблем има већина земаља у нашем региону. Многи одлазе да раде привремено, тако што легално или нелегално налазе неке послове у западној Европи, наравно много боље плаћене него код нас. Проблем за ново запошљавање је и неадекватан, застарео образовни систем. Ми често школујемо младе за послове којих одавно нема у реалном сектору, а немамо школе за низ занимања везаних за интернет и друштвене мреже, које данас у свету запошљавају огроман број људи. Додајмо овоме рецимо и чињеницу о паду наталитета у Србији и јасно је да је проблем радне снаге, иако многи у то не верују, постао велики проблем за компаније у нашој земљи.

Питамо саговорника о такозваним фриленс пословима у информационим технологијама који би можда могли да помогну смањењу незапослености.

– Рад на даљину, а који је данас не само могућ него и лако изводљив путем интернета и савремених средстава комуникације, учинио је Србију делом глобалног тржишта радне снаге. Зашто би данас компанију са Источне обале САД занимало да ли програмер ради у Њу Делхију, у Даблину или у Новом Саду? Њој је важно да има испоручен посао и то по најбољој могућој цени. Број овако запослених је изузетно велики и показује тенденцију раста. А оно што је веома занимљиво, то је да, према процени стручњака, Србији и даље недостаје изузетно велики број програмера. Процењује се да би још неколико десетина хиљада људи у овом тренутку могло да нађе посао у индустрији стварања програма и њиховог извоза у свет – оптимиста је Бојан Шћепановић.

Као познаваоца прилика на тржишту рада, питамо га о успостављању аутобуске линије за Словачку, којом неки нови гастарбајтери уместо у Немачку сада стижу у фабрике где монтирају телевизоре, ауто-делове.

– Немачку је тешко заменити као гастарбајтерску дестинацију, бар за Србе.

Погледајте само шта се збива у здравству и колико наших медицинских радника налази запослење у тој земљи. Ми данас имамо феномен да су средње медицинске школе избиле у врх по интересовању деце и младих и то не са жељом да се усавршавају у области здравства већ да што пре, већ са средњом школом, нађу конкретан и добро плаћен посао на западу. Међутим, чињеница је да је Словачка постала изузетно интересантна дестинација за наше модерне гастарбајтере. Ова земља се веома добро снашла у транзицији, привукла је велики број инвестиција највећих европских фирми, то посебно важи у области индустрије, и ту се отворио знатан број радних места којима наши људи могу да одговоре. Наравно, реч је и о томе да се до

посла у Словачкој долази на нешто лакши начин него што је случај у неким другим земљама – сматра Шћепановић, иначе и организатор скупа који ће се следеће недеље бавити људским ресурсима и незапосленима и вероватно понудити нове податке и резултате истраживања о онима који трагају за послом или – као што рекосмо, пакују кофере.

НОВИ ЗАКОН Споран дозвољени проценат радника на лизинг

НОВИ САД: Ангажовање радника на лизинг односно изнајмљивање радне снаге пракса је коју познају све европске земље.

Међутим, у већини европских држава њихов статус је регулисан законом и то тако да они имају права и гаранције за рад посредством приватних агенција за запошљавање, а у неким државама радници ангажовани преко агенција могу да остваре и већу зараду од запослених по класничним основама. Број радника ангажованих преко приватних агенција у већини европских држава је ограничен на 10 до 15 одсто у односу на укупан број запослених у некој фирми.

Потребу за радницима на лизинг за одређене послове препознала је и Међународна организација рада која је још 1997.године донела Конвенцију о приватним агенција за запошљавање и упутила их свим државама на усвајање. Српски парламент ратификовао је овај документ 2013.године и од тада се најављује доношење посебног законског оквира за заштиту радника на лизинг. То, пак, значи да су радници који раде на лизинг у Србију у протеклих пет година видљиви у пракси, али не и заштићени, а да при том, запошљавање радника на лизинг у правном смислу није ни забрањено ни дозвољено.

Наиме, како актуелни Закон о раду, а ни Закон о запошљавању нису регулисали положај односно права и обавезе радника на лизинг, они су тренутно на српском тржишту рада „заглављени“ између потврђене Међународне конвенције и стања у којем се данас користи могућност таквог запошљавања... Колико данас радника у Србији ради на лизинг тачних података нема, али синдикати су током расправе о нацрту закона о агенцијском запошљавању износили податак да је данас тај проценат висок као и да би у скорој будућности половина укупног броја радника могла бити запослена на овај начин.

Ресорно Министарство за рад сачинило је нацрт закона о агенцијском запошљавању, упутило га на јавну расправу али након њеног завршетка овај документ поново им је враћен јер је наишао на низ примедба синдиката. Прво што је представницима радника засметало јесте да је од радној групи првобитних 10 процената дозвољених радника на лизинг повећан на 30 процената, а током јавне расправе решење је додатно либерализовано и порасло на чак 50 одсто у односу на укупан број запослених у некој фирми.

Синдикати дакако нису задовољни бројем радника који приватни и јавни сектор може да запосли преко агенција у односу на број запослених и зато тражи да се нацрт закона врати ресорном Министарству, а оно да га упути поново радној групи како би се на њој усагласио текст у складу са оним што се чуло током јавне расправе, а пре свега да се дефинише дозвољени проценат радника који могу бити ангажовани преко приватних агенција за запошљавање, као и да основна зарада за њихов посао мора бити иста као плата запосленог у приватном или јавном сектору, са допуштањем да додаци могу да буду различити.

Како је стопа незапослености у Србији и даље висока, радници без посла пристају да раде преко агенција за запошљавање, како оних које су легалне односно имају дозволу за рад тако и преко

оних који послују на ивици или у сивој зони и при том пристају и на ниже плате у односу на оне које добијају запослени у истој фирми.

Спорни и „сродни послови“

Једна од недоумица око које се синдикат спорио са предлагачем јесте и термин „сродни послови“ у уводном делу закона, јер није прецизирано шта се под тим подразумева. Упоредни радник је онај који ради исте послове код послодавца за исту плату као и онај који је ангажован на истом радном месту. У верзији нацрта овог акта која је била на јавној расправи чуло се да је реч о осталим или сличним пословима, а брисањем управо термина „сличним пословима“ и увођењем новог термина „сродним пословима“ по оцени синдиката доводи до тога да уколико послодавац нема исте (сродне) послове за радника који је код њега запослен односно у радном односу, онда нема ни обавезу да тражи ни сличне послове за њега. Послодавац тако може да одређује зараду радника какву год пожели, да га отпусти и за те послове запошљава раднике посредством агенције.

Секретар Савеза самосталних синдиката Србије Зоран Михајловић, који је био и члан радне групе за израду нацрта закона о агенцијском запошљавању објаснио је да је овај документ требао да реши статус око 100.000 радника који до посла долазе искључиво уз посредовање готово 80 агенција и да премости вишегодишњи правни вакуум у којем се они налазе. Уколико овај документ, оценио је Михајловић, не реши питање дозвољеног процента ангажовања ових радника и њихова права која треба да буду иста онима који имају запослени у фирми која њихове услуге користе као и висину агенцијском депозита за рад са овим радницима, онда је бесмислен и опет неће решити оно због чега се и доноси.

-Што је већи улог прописан за агенције, сузбиће се рад мањих агенција за запошљавање које углавном мешетаре. А уколико се не смањи квота послодавцима колико радника могу да запосле, оно што је тренутна ситуација у Нишу, да око 60 процената радника ради на лизинг, десиће се у свим градовима – истакао је Михајловић додајући да је уверен да су надлежни предложили нацрт под „притиском“ страних инвеститора .

Управо због низа примедба које су изнете током јавне расправе, нацрт је враћен ресорном Министарству рада. Иако је најављено да ће статус радника на лизинг бити коначно брзо закоснки регулисан судећи према последњим дешавањима он се ипак неће скоро наћи пред посланицима Скупштине Србије, јер је јасно да му зелено светло са постојећим одредбама неће дати раднички представници, а уколико се њихове примедбе усвоје онда ће добити црвено светло од послодавца. Сада треба наћи баланас између синдикатлних захтева и онога што послодавци који користе раднике на лизинг сматрају прихватљивим.

Љубинка Малешевић

ЖРТВЕ ТРАНЗИЦИЈЕ Србијом „лута“ око 18.000 бескућника

НОВИ САД: Више од два и по милиона људи у Србији живи у ризику од сиромаштва или социјалне искључености (36,7 одсто), што значи да су „изразито материјално ускраћени или живе у домаћинствима веома ниског интензитета рада“, последњи су подаци Републичког завода за статистику, а тичу се 2017. године.

Међу њима је нешто више од 18.000 људи којима је просечна старост 38 година, а који се воде као бескућници, што значи да или немају кров над главом или живе у прихватиљивим станицама.

- Последњих година имамо све већи број старијих особа које траже смештај у нашем прихватиљиву, а све више је и оних који имају завршену средњу и високу школу - наводи

координаторка Прихватилишта за бескућнике у Футогу Геронтолошког центра „Нови Сад” Анђелка Бараћ и додаје да, упркос дуплом повећању капацитета, и даље имају велики број људи на листи чекања. - Тренутно имамо 57 корисника на смештају, што је за 80 одсто више у односу на претходну годину. Ови подаци нам говоре да је све више људи који су сами и нису у стању да се снађу, нарочито мушкарци који су радили у новосадским фирмама и остали без посла...

Разне неприлике које могу да задесе човека лако доводе до болести зависности, најчешће до алкохолизма, наркоманије и коцке, због чега та особа све дубље запада у проблеме и дође у ситуацију да изгуби кров над главом. Међу њима је, истиче Балаћ, највише људи млађе и средње животне доби. Важно је и напоменути да далеко већи број људи тражи уточиште у Дневном боравку, односно Свратишту за бескућнике који је, такође, при Геронтолошком центру, где добијају суви оброк, прилику да се окупају, промене одећу и учествују у радним терапијама. Међу њима је и Новосађанин Авдиљ Грик (53) који је рођен у самом центру града, а животне околности су га одвеле на периферију где живи у трошној кућици са женом, троје малолетне деце и братовљевом породицом.

- Немам коме да се жалим - каже нам Грик који свакодневно проси на улицама Новог Сада, док га полиција не отера. - Колико ми дозволе, толико и будем овде. Шта да вам кажем... Здравље ми је слабо, једва ходам, због хладноће сам остао без једног прста, а лева рука ми је повређена од жара. Жена добија неки социјалац, а мени не дају јер немам личну карту.

Дневно некад сакупи и до 2.000 динара, зависи колико су пролазници дарезљиви и да ли му дају новац или купе храну. Ипак, шофери и контрола у градском аутобусу му излазе у сусрет и не наплаћују му карту.

Гледано са стране социјалнопатолошке литературе, скитња, просјачење и бескућништво су феномени који се често означавају истим појмом – “вагабундажа”. Будући да су то појаве које имају историјски континуитет, друштвени став према таквим особама се мења и, како истиче социолошкиња Јована Чикић, оно се креће од игнорисања, преко осуде до помагања и подршке, и обрнуто.

Превенција бескућништва почиње од породице

Побољшање животног стандарда и услова живота јесу предуслови за смањење обима скитње, бескућништва и просјачења, наводи социолошкиња Јована Чикић. Такође, како додаје, обезбеђивањем личне карте или здравствене књижице, потенцијално се обезбеђује и приступ институцијама за заштиту и помоћ, али и приступ сфери рада, али важно је не гајити илузију да се ове појаве могу у потпуности искоренити.

- Мислим да све креће од породице, али и да је важна добра координација школства, здравства и полиције, као што је некад то било - каже координаторка Прихватилишта за бескућнике у Футогу Анђелка Бараћ, додајући да се већ у адолесцентском добу назире могућности да неко касније буде у проблему.

- У социолошком смислу, под вагабундажом се подразумева стање особа које су искључене из друштвених процеса, те имају веома низак друштвени статус и које своју егзистенцију обезбеђују мимо сфере рада - наводи Чикић. - Оно што им је заједничко јесте оријентација на живот од данас до сутра, непостојање сталних и сигурних извора прихода, одсуство друштвене заштите, као и (само)изолација. Те особе могу, чак, и да постану деликвенти из нужде. Скитнице, бескућници и просјаци сматрају се типичним жртвама транзиције у друштвима (полу)периферије.

Здружена акција „Кров над главом” кроз солидарне акције помаже људима да задрже и обезбеде себи право на адекватно становање, будући да је оно постало привилегија и проблем великог дела наше популације.

- Основни циљеви су нам укидање приватних извршитеља и измена закона о обезбеђењу и извршењу, чиме бисмо, надамо се, спречили редовне злоупотребе приватних извршитеља који зарађују милионске суме преко леђа људи који су најугроженији у нашем друштву - наглашава Миран Погачар из ЗА „Кров над главом”, додајући да штету таквих, често махинација и превара, најпре трпе грађани, а самим тим и држава.

Недавно је, тачније 20. фебруара, био Међународни дан социјалне правде због чега је Савез самосталних синдиката Новог Сада и општина скренуо пажњу на чињеницу да социјална правда значи залагање да сви људи треба да живе достојанствено и да је циљ достизање стања у ком сви чланови друштва имају иста основна права, могућности, обавезе и социјалне бенефиције. Стога су нагласили да „док је корупција у порасту, социјална правда је у слободном паду, раслојавање друштва постаје све веће, а незадовољство надлазеће генерације тера из земље”.

Леа Радловачки

Радници Катастра прете новим штрајком ако им се не увећају плате

Пише: Бета

Синдикати Републичког геодетског завода (РГЗ) најавили су да ће у среду, 27. фебруара поново ступити у штрајк у свим организационим јединицама у Србији уколико Завод „не изврши корекцију“ умањених јануарских примања запослених.

Оптужујући руководство Завода за „грубо и једнострано кршење“ споразума којим је 21. јануара окончан штрајк у том јавном предузећу, синдикати су од Владе Србије и руководства РГЗ затражили да „утврде конкретну одговорност за непоштовање потписаног споразума и смену одговорних лица“.

„Од Владе Србије и руководства РГЗ захтевамо стриктно поштовање споразума потписаног 21. јануара којим се гарантује ниво примања ускладјен са одлуком о повећању основице, за све запослене у Заводу“, наводи се у саопштењу.

Синдикати су позвали кориснике услуга Републичког геодетског завода да правовремено поднесу захтеве и „имају разумевања и стрпљења због могућег застоја у раду катастра у случају штрајка“.

Штрајкачки одбор синдиката „Независност“ РГЗ и Јединствена организација синдиката РГЗ започели су штрајк 6. децембара 2018. године, са захтевом да се повећају плате.

Штрајк је окончан 21. јануара када је са Министарством за рад договорено да се у наредних годину дана исплате укинути додаци и примања по основу посебних звања катастарских службеника због чега су плате у 2018. години смањене 35 одсто.